

Tuberkulosscreening under graviditet

Varför utförs tuberkulosscreening på gravida kvinnor?

Under graviditeten minskar moderns immunförsvar så att kroppen inte stöter bort det växande barnet. En mamma som är infekterad med tuberkulos har en ökad risk att utveckla sjukdomen under graviditeten och efter förlossningen. Tuberkulos försvagar moderns tillstånd ju mer sjukdomen fortskrider. Moderns tuberkulos under graviditeten ökar risken för prematur förlossning, låg födelsevikt och nyföddhetsdöd. Barnet kan bli smittat i livmodern eller omedelbart efter födseln, och sjukdomen är livshotande för den nyfödda. En mamma med tuberkulos kan omedvetet smitta familjemedlemmar och andra personer i närmiljön, på rådgivningen och på sjukhuset. Av dessa skäl är det viktigt att tidigt upptäcka moderns tuberkulos och initiera behandling. Screening säkerställer moderns, det ofödda barnets och den närmaste omgivningens hälsa.

Vem kommer att testas, vilka tester och när?

Testerna utförs på dem som har haft risk att drabbas av tuberkulos någon gång i livet. Blivande mödrar i riskgrupper får ett symtomformulär och en lungröntgen anordnas. Symtomförfrågan utförs på mödrarrådgivningen i början av graviditeten och på mödravårdsavdelningen. Lungröntgen görs 4–6 veckor före förlossningen. En remiss görs på mödrarrådgivningen och instruktioner ges om undersökningen. Moderns immunsvar minskar och risken att drabbas av tuberkulos ökar med varje graviditet. Därför görs en lungröntgen i samband med varje graviditet.

Du tillhör en riskgrupp för tuberkulos om:

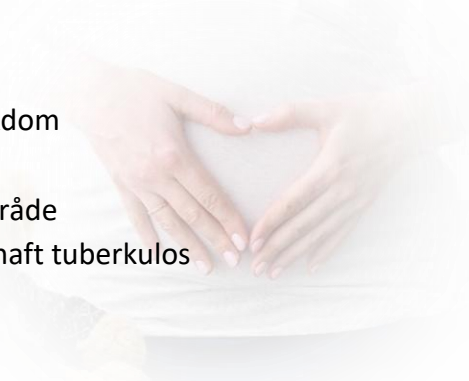
- ❖ du är född eller har bott i ett land där tuberkulos är en vanlig sjukdom
- ❖ du har anlänt till Finland som flykting eller asylsökande
- ❖ du har anlänt till Finland från ett flyktingläger eller ett konfliktområde
- ❖ någon i din närmaste familj har haft tuberkulos eller du själv har haft tuberkulos
- ❖ du har behandlat tuberkulospatienter i ditt arbete

Jag har inga symtom, varför behövs det en lungröntgen?

Tuberkulos kan förekomma i lungorna även om personen har inga symtom. Sjukdomen kan upptäckas med röntgen. Om moderns lungtuberkulos inte upptäcks, misstänks inte den nyföddes infektion och barnet kan bli mycket allvarligt sjukt. Av denna anledning tas en lungröntgenbild även av symtomfria mödrar i riskgrupper.

Det finns ingen risk för fostret från röntgenstrålar

Stråldosen vid en modern digital lungröntgen är mycket låg. Den är samma nivå som vad alla människor, inklusive barn, får från naturlig bakgrundsstrålning i omgivningen under en period av cirka 8 dagar. Fostret befinner sig inte i bildområdet, och röntgenbilden utgör ingen risk för fostret.

Vad är tuberkulos?

Tuberkulos är en sjukdom som orsakas av bakterier som oftast förekommer i lungorna, men som kan finnas även på andra ställen i kroppen. När en smittad person pratar och hostar släpps bakterier ut i luften. Tuberkulos smittar via luften man andas, och en person kan exponeras för den och bli smittad utan att veta om det. Tuberkulos är en vanlig sjukdom över hela världen. Mer än 10 miljoner människor insjuknar i sjukdomen och 1,3 miljoner människor dör varje år. Ungefär en fjärdedel av världens befolkning har smittats med tuberkulos. Hos en majoritet förblir bakterierna vilande i kroppen (latent tuberkulosinfektion). Även om man smittas som barn, är det möjligt att bakterierna blir aktiva och förorsakar sjukdom senare i livet. Kroppens nedsatta försvar (immunsvar) ökar risken att bli sjuk. Graviditet är ett exempel på ett sådant tillstånd. Risken att bli sjuk är också förhöjd hos små barn och som högst hos nyfödda. I Finland insjuknar färre än 200 personer i tuberkulos varje år, mer än hälften av de smittade är invandrare. Sjukdomen botas med medicinering. I Finland är undersökningar och behandlingar kostnadsfria.

Vilka är symtomen på tuberkulos?

De vanligaste symtomen på tuberkulos är långvarig hosta som varar i mer än tre veckor och ökad slemproduktion. Slemmet kan innehålla blod. Patienten kan ha feber, viktminskning eller nattliga svettningar. Allmäntillståndet och aptiten kan minska. Symtomen på tuberkulos hos en blivande mamma kan också vara lindriga och likna de förnimmelser som är förknippade med en normal graviditet. Berätta därför för din sjuksköterska och läkare om alla dina symtom.

Du hittar mer information om tuberkulos på olika språk på [webbplatsen tuberkuloosi.fi](http://webbplatsen.tuberkuloosi.fi).